

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-4-036
Karar Sayısı : 20-23/296-143
Karar Tarihi : 07.05.2020

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK, Ahmet
ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Burak SAĞLAM, Muhammed Safa UYGUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Finansal Kurumlar Birliği
Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Bahar Sokak No:13 River
Plaza Kat:18 Ofis No:48-49 34394 Şişli İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Finansal Kurumlar Birliği tarafından şirket bazlı olarak sektör raporlarından üretilen mali veriler ve ciro raporları, Merkezi Fatura Kayıt Sisteminden üretilen faktoring işlem hacmi bilgileri, Sözleşme Tescil Sisteminden üretilen finansal kiralama sözleşme bilgileri gibi verilerin, ilgili kamu kurumları ve meslek kuruluşları ile gizlilik prensibi çerçevesinde, günlük, haftalık, aylık, üçer aylık gibi ihtiyaç duyulan periyotlarda paylaşılmasına menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 28.04.2020 tarih ve 4015 sayılı ile intikal eden bildirim üzerine düzenlenen 04.05.2020 tarihli ve 2020-4-036/MM sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği (Finansal Kurumlar Birliği-FKB-Birlik) tarafından Birlik üyesi teşebbüslere ilişkin mali veriler, ciro raporları, merkezi fatura kaydı sisteminden üretilen faktoring işlem hacmi bilgileri ve finansal kiralama sözleşme tescil sisteminden üretilen finansal kiralama sözleşme bilgilerine yönelik verilerin günlük, haftalık, aylık, üçer aylık gibi ihtiyaç duyulan periyotlarda gizlilik prensibi çerçevesinde bireysel bazda paylaşımının;
- Teşebbüs/teşebbüs birliği niteliğinde olmayan kamu kurum ve kuruluşları bakımından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olmaması nedeniyle, bildirim konusu bilgi değişiminin aynı Kanunun 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi alabileceği,
  - Sözü edilen bilgi değişiminin teşebbüs birliği niteliğindeki kurum ve kuruluşlar ile yapılmasının ise konuyla ilgili daha önce verilen 15.02.2018 tarihli ve 18-05/79-43 sayılı Kurul kararı göz önünde bulundurularak 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında değerlendirilebileceği; bu nedenle sözü edilen bilgi değişimine menfi tespit belgesi verilemeyeceği; bununla birlikte sözü edilen bilgi paylaşımının aynı Kanunun 5. maddesinde yer alan tüm koşulları sağlıyor olması nedeniyle, gizlilik koşulları gözetilmek kaydıyla bireysel muafiyetten yararlanabileceği,

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Dosya Konusu Başvuru

- (4) Kurum kayıtlarına 28.04.2020 tarih ve 4015 sayı ile giren ve FKB tarafından yapılan başvuruda; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Türkiye İhracat Kredisi Bankası A.Ş. (EXİMBANK), Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. (KALKINMA BANKASI), İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (TAKASBANK), Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK), Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) ve Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi (TBB RİSK MERKEZİ) gibi kurumların, FKB üyesi şirketlerle ilgili yaptıkları çalışmalarda kullanılmak üzere, FKB'den halihazırda toplamış olduğu şirket bazlı mali verileri ve ciro gibi çalışmaları talep ettiği, finansmana kolay erişimi sağlamak amacıyla, FKB üyesi üç sektör şirketi için mali veriler analizlerinin diğer kamu kurumları ile gizlilik prensibi çerçevesinde paylaşımının, rekabet üzerinde olumsuz herhangi bir etkisinin olmayacağına, kurumların kredi tahsis süreçlerini kolaylaştıracağına ve bu yolla söz konusu piyasaların etkin işlemesine katkı sağlayacağına düşünüldüğü, ancak Kurulun 15.02.2018 tarihli ve 18-05/79-43 sayılı kararı ile "mali veriler" ile "ciro" raporunun bireysel bazda üyelerle paylaşılmasının Kanun kapsamında muafiyetten yararlanamayacağına karar verilmiş olması nedeniyle başvuruda bulunduğu ifade edilmiştir.
- (5) Bu çerçevede dosya konusu başvurunun konusunu, Kurulun 15.02.2018 tarihli ve 18-05/79-43 sayılı kararında üyelerle ve kamuyla konsolide bir şekilde paylaşımına izin verilen başta mali veriler ve ciro raporları olmak üzere FKB üyesi teşebbüslere ait birtakım verilerin, gizlilik prensibi çerçevesinde günlük, haftalık, aylık, üçer aylık gibi periyotlarda, TCMB, EXİMBANK, TAKASBANK, KALKINMA BANKASI, MKK, TKBB, TBB RİSK MERKEZİ gibi kamu kurumları ya da kamu kurumu niteliğinde teşebbüs birlikleriyle bireysel bazda paylaşımına menfi tespit verilmesi ya da bireysel muafiyet tanınması talebi oluşturmaktadır.

G.2. İlgili Teşebbüsler

G.2.1. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği (FKB)

- (6) FKB, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun (6361 sayılı Kanun) 40. maddesi çerçevesinde kurulmuş, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Mezkûr maddenin ikinci fıkrasına göre, Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içerisinde FKB'ye üye olmak zorundadırlar. Bu bağlamda FKB 4054 sayılı Kanun'un, Tanımlar başlıklı üçüncü maddesi kapsamında bir teşebbüs birliğidir.
- (7) 6361 sayılı Kanun'un 41. maddesinde FKB'nin görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Söz konusu maddede FKB'nin görev ve yetkileri özetle Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman sektörlerinde mesleğin gelişmesini temin etmek, üyelerin birlik ve dayanışmasını artırmak, eğitim, tanıtım ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak; meslek ilkelerini belirlemek suretiyle üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun çalışmalarını sağlamak; üyelerin uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını belirlemek olarak sayılmaktadır.

G.2.2. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

- (8) TCMB temel olarak para ve kur politikalarının yönetilmesinden sorumlu kurum olup temel amacı fiyat istikrarının sağlanmasıdır. 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun "Temel

görev ve yetkiler” başlıklı 4. maddesinde Banka’ya; “*Mali piyasaları izleme*” görevi verilmiş ve aynı maddenin (g) bendinde; “*Banka mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kurumlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemeye ve istatistiki bilgi toplamaya yetkilidir. Banka talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanır. Bu taleplerin karşılanmasını teminen Bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilir. Uygulamaya yönelik her türlü usul ve esas Bankaca belirlenir.*” denilmek suretiyle bu kapsamda gerekli bilgileri toplamaya yetkili olduğu açıkça düzenlenmiştir.

G.2.3. Türkiye İhracat Kredisi Bankası A.Ş. (EXİMBANK)

- (9) Türkiye’nin “Resmi Destekli İhracat Finansman Kuruluşu” olarak 25 Mart 1987 tarih ve 3332 sayılı Kanun’la kurulan EXİMBANK, mevduat kabul etmeyen bir kalkınma ve yatırım bankası statüsündedir. Bildirim formunda yer alan bilgilere göre EXİMBANK ihracatın geliştirilmesi amacıyla kredi desteği sağlanması, finansman kurumlarına garanti verilmesi, ihracattan doğan alacakların sigortalanması gibi faaliyetleri ifa etmektedir. FKB tarafından iletilen ek bilgilerde EXİMBANK’ın FKB üyesi teşebbüslere kredi temin eden kuruluşlardan biri olduğu ifade edilmektedir. Hisselerinin tamamı Hazine’ye ait olan EXİMBANK bu bağlamda kamu kontrolündedir.

G.2.4. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. (KALKINMA BANKASI)

- (10) KALKINMA BANKASI, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi, sermaye ve fon kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımların finanse edilmesi ile kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri gibi kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yürütmekle görevlidir. Hisselerinin %99,08’i Hazine’ye ait olan KALKINMA BANKASI bu bağlamda kamu kontrolündedir.

G.2.5. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (TAKASBANK)

- (11) TAKASBANK, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından Türkiye’nin “Merkezi Saklama Kuruluşu” ve “Ulusal Numaralandırma Kuruluşu” olarak görevlendirilmiştir. Merkezi Saklama Kuruluşu faaliyetleri açısından, Takasbank’ın işlev ve faaliyetleri Sermaye Piyasası Kanunu ve SPK’nın düzenlemelerine tabidir.
- (12) Ana sözleşmesi uyarınca temel amacı, ilgili mevzuat çerçevesinde takas ve saklama hizmetleri vermek, finansal hizmetleri ve her türlü iktisadi faaliyeti gerçekleştirmek suretiyle ülkemiz piyasalarının rekabet gücünü artırmaktır. TAKASBANK temel olarak, sahip olduğu ‘merkezi takas’ ve ‘bankacılık’ lisansları ile Türk sermaye piyasalarında, üyelerine, takas, merkezi karşı taraf ve bankacılık hizmetleri sunmaktadır.
- (13) TAKASBANK, yıllar içerisinde, bankacılık ürün yelpazesini nakit ve gayri-nakit kredi imkanlarını içeren ve takasın sonlandırılmasını desteklemeyi amaçlayan enstrümanlarla genişletmiştir. Banka bu kapsamda sunduğu nakit kredi imkanlarının yanı sıra, Takasbank Para Piyasası (TPP), Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS) ve Ödünç Pay Piyasası (ÖPP) gibi nakdi ve gayri nakdi kredi imkanları ile desteklenen bankacılık faaliyetlerini yürütmektedir.
- (14) TPP, fon fazlası ve/veya fon ihtiyacı olan üyelerin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlayan, TAKASBANK tarafından işletilmekte olan organize bir para piyasasıdır. FKB tarafından iletilen bilgilerde ayrıca finansal kiralama, faktoring, tüketici finansman şirketleri ile sigorta ve emeklilik şirketlerinin 2015 yılından itibaren internet üzerinden erişim ile TPP’de işlem yapmaya başladığı ve TAKASBANK’ın FKB üyesi şirketler için kredi kaynaklarından biri olduğu ifade edilmektedir. TAKASBANK’ın hisselerinin

%64,14'ü Borsa İstanbul A.Ş.'ye (BİAŞ) ait olup BİAŞ'ın hisselerinin %90,60'ı da Türkiye Varlık Fonu'na ait olduğundan¹ TAKASBANK nihai olarak kamu kontrolünde bulunmaktadır.

G.2.6. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)

- (15) MKK, Türk Sermaye Piyasalarının Merkezi Saklama Kuruluşu olarak üyelerine kayıt, takas ve saklama hizmetlerini sunmaktadır. MKK'den kayden izlenebilen kıymetler, Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin pay senetleri, devlet iç borçlanma senetleri, yatırım fonları, özel sektör borçlanma araçları, varantlar, gayrimenkul sertifikaları ve elektronik ürün senetleridir. MKK'nın %64,9'u TAKASBANK'a, %30,1 BİAŞ'a ait olup, bu bağlamda kamu kontrolündedir.

G.2.7. Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)

- (16) TKBB, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun ilgili hükmünce kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Bugün itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren altı katılım bankası TKBB'nin üyesidir.
- (17) TKBB'nin amacı, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde bankacılık düzenlemeleri ile ilke ve kuralları doğrultusunda katılım bankalarının hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması ve bankacılık mesleğinin gelişmesi, rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını talep etmektir.

G.2.8. Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi (TBB RİSK MERKEZİ)

- (18) TBB, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 79. maddesi hükümlerine göre tüm mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının üye olmak zorunda oldukları tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.
- (19) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na ilave edilen ek madde 1 ile TBB nezdinde, kredi kuruluşları ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca (BDDK) uygun görülecek finansal kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerini toplamak ve söz konusu bilgileri bu kuruluşlar ile gerçek veya tüzel kişilerin kendileriyle ya da onay vermeleri koşuluyla özel hukuk tüzel kişileri ve üçüncü gerçek kişiler ile paylaşılmasını sağlamak üzere TBB RİSK MERKEZİ kurulmuştur. Bu çerçevede TBB RİSK MERKEZİ'nin TBB'den ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. Sektöre İlişkin Bilgiler ve İlgili Mevzuat

- (20) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin, faaliyet gösterebilmek için BDDK'dan kuruluş ve faaliyet izni almaları gerekmektedir. Bu amaçla kurulan şirketler, ana faaliyet alanları dışında hiçbir faaliyette bulunmamaktadır. Ayrıca bu kuruluşların Sermaye Piyasası Kanunu'na göre menkul kıymet ihracı, uluslararası piyasalardan ödünç para alınması, genel esaslar dâhilinde ortak ve ortaklıklarından, bankalardan, para piyasalarından ve organize piyasalardan fon sağlanması dışında mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplamaları 6361 sayılı Kanun'un 9. maddesinde yasaklanmaktadır.
- (21) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri, ilgili sektörlerde 6361 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce her bir şirket türü için ayrı olan ve üyelik durumunun isteğe

¹ <https://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim>

bağlı olduğu sektör derneklerine üye olarak faaliyette bulunmaktayken, 6361 sayılı Kanun'un 40. maddesinin ikinci fıkrası ile finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine faaliyet izni almalarının ardından bir ay içinde FKB'ye üye olma zorunluluğu getirilmiştir.

- (22) Kanun'un 17. maddesinde BDDK'nın denetim, gözetim ve bilgi isteme yetkileri düzenlenmektedir. Sözü edilen madde çerçevesinde, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri BDDK'ya her türlü bilgi ve belgeyi sunmakla, BDDK meslek personeli tarafından yapılacak yerinde denetimlerde istenilen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle, defter ve belgeleri ibraz etmekle ve incelemeye hazır tutmakla yükümlü kılınmaktadır.
- (23) 6361 sayılı Kanun'un 14. maddesi kapsamında, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin maruz kaldıkları risklerin izlenmesi, kontrolünün sağlanması, faaliyetlerinin yapısı ve kapsamıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun bir şekilde yeterli ve etkin bir sistem kurmak ve işletmek yükümlülükleri bulunmaktadır. Söz konusu sistemin kurulmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi aynı Kanunda BDDK'ya verilmektedir.
- (24) 6361 sayılı Kanun'un 14. maddesinin üçüncü fıkrasında, şirketlerin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tüm işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette muhasebeleştirmek, finansal raporlarını bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde düzenleme yükümlülüğü düzenlenmektedir. İlave olarak bahsi geçen Kanunun 14. maddesi aşağıda yer verilen hükmü haizdir:

“Şirket, şekil ve kapsamı Kurumca² belirlenen mali tablolar ve istatistiki bilgileri istenilen süre ve yöntemlerle Kuruma göndermek zorundadır.”

- (25) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin temel faaliyetleri ise şunlardır:

Finansal Kiralama İşlemleri

- (26) Finansal kiralama işlemlerinin muhtevasının ortaya konulmasında söz konusu işlemlerin adi nitelikteki kiralama işlemlerinden farklarının ortaya konulması gerekmektedir. Aşağıda yer alan tabloda söz konusu farklılıklara yer verilmiştir.

Tablo 1: Adi Kira ile Finansal Kiralama İşlemlerinin Özelliklerinin Karşılaştırılması

Adi Kira İşlemleri	Finansal Kiralama İşlemleri
Kiralanan mal kiralayan tarafından seçilir.	Kiralanan mal kiracı tarafından seçilir.
Kısa vadeli (12 aydan az).	Kiralama süresi amortisman süresine yakın veya eşittir.
Kiralanan mal mutlaka iade edilir.	Sözleşme süresi sonrasında kiraya konu mal sembolik bir bedelle kiracı tarafından satın alınabilir.
Kira bedeli mal bedelinden oldukça düşüktür.	Kira bedeli mal bedeline yakın veya eşittir (finansman özelliği).

Kaynak: 18-05/79-43 sayılı Kurul kararı

- (27) Finansal kiralama sözleşmesi, “kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören sözleşme” olarak tanımlanmaktadır.

² “Kurum” ibaresiyle BDDK'ya atıf yapılmaktadır.

- (28) Finansal kiralama sözleşmeleri, satın almalı (finansal kiralama) ve satın almasız (operasyonel kiralama) finansal kiralama sözleşmeleri olarak iki farklı sınıfa ayrılmaktadır. Finansal kiralamayı, operasyonel kiralamadan ayıran temel husus finansal kiralamada; finansal kiralama sözleşmesi, finansal kiralamaya konu unsurların sözleşmenin sonunda kiracıya satılması şeklinde düzenlenmekte, bu kapsamda finansman giderleri ve mal bedeli kiracı tarafından sözleşme süresi boyunca kira bedeli olarak kiralayana ödenmektedir. Böylece kiracı malı satın almaya yönlendirilmiş olmaktadır.

Faktoring İşlemleri

- (29) Faktoring kısaca, firmaların sahip olduğu alacak haklarını faktoring firmalarına temlik ederek finansman sağladıkları işlemidir. Faktoring işlemlerinin temel olarak finansman, garanti ve tahsilat olmak üzere üç farklı işlevi bulunmaktadır. Faktoring işlemlerinin en önemli işlevi finansman özelliği göstermesidir. Söz konusu işlev ön ödeme (avans) sistemi ile hayata geçmektedir. Başka bir deyişle bu sistemde alacaklarını temlik eden müşterinin alacağı normalde vade gününde muaccel olmaktadır. Ancak faktoring şirketi, müşterisi tarafından alacak hakkı fatura ibrazı ile ispat edildiği anda fatura bedelinin genellikle %80-90'lık kısmını müşterisine peşin ödemektedir. Bu şekilde müşteri, vade gelmeden alacağının %80-90'lık kısmına kavuşarak finansman elde etmektedir.
- (30) Faktoring özellikle KOBİ'lerin nakit akışlarını destekleyerek söz konusu teşebbüslere işletme sermayesi ve likidite sağlamaktadır. Faktoring şirketi borçlunun ödeyememe riskini üstlenerek alacaklıya garanti hizmeti sunmaktadır. Kredi alma süreci ile karşılaştırıldığında faktoring işlemleri hızı ve belge ibrazı bakımından kolaylıklar sağlamaktadır. İlave olarak faktoring şirketleri, işletmelere verdiği tahsilat hizmetleri ile tahsilatı zamanında ve daha az masrafla gerçekleştirebilmektedir³.
- (31) Faktoring sözleşmeleri 6361 sayılı Kanun'un 38. maddesinde ise "mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir almak suretiyle, faktoring şirketinin müşterisine sağladığı tahsilat, borçlu ve müşteri hesaplarının tutulmasının yanı sıra finansman veya faktoring garantisi fonksiyonlarından herhangi birini ya da tümünü içeren sözleşme" şeklinde tanımlanmıştır.

Finansman İşlemleri

- (32) Finansman işlemleri ile finansman şirketleri, genel anlamda taşıt ve gayrimenkullerin satın alınması aşamasında tüketicilere finansman sağlamaktadırlar. Taşıtlara yönelik olan finansman işlemleri marka bazında gerçekleşmektedir. Başka bir deyişle, her bir finansman şirketi kendi araç firmasının satışlarına yönelik olarak finansman sağlamak ve kendi markası olan araçların satışlarını arttırmaya çalışmakta, başka markalı araçlar için finansman sağlamamaktadır. Gayrimenkul finansmanı alanında ise bu durumun aksine gayrimenkul finansman şirketleri herkese finansman sağlayabilmektedir.
- (33) Finansman sözleşmeleri 6361 sayılı Kanun'un 39. maddesi ile düzenlenmektedir. Söz konusu düzenleme finansman sözleşmelerini, "Finansman sözleşmesi, her türlü mal veya hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve hesabına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme

³ Türkiye'de Faktoring Sektörü, TürkRating, 2014, s.16, <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/faktoring-sektor-raporlari/>

yapılması suretiyle kredilendirilmesini öngören sözleşmedir.” şeklinde tanımlamaktadır.

- (34) Finansman şirketlerine bankaların araç ve konut kredileri alternatif teşkil edebilmektedir. Finansman şirketleri bankalara nazaran daha hızlı kredi verebildikleri için müşteriler açısından tercih sebebi olabilmektedir.

G.3.2. Bilgi Paylaşımına Konu Veriler Hakkında Bilgi

- (35) Bildirimde mali verilerin Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman şirketlerine ilişkin; Bilanço - Gelir Tablosu - Muhtelif Bilgiler (Müşteri Sayısı-Sözleşme Sayısı-Personel durumu-Şube sayısı) raporları ile bu mali tablolardan yararlanılarak oluşturulan rasyolardan oluştuğu ifade edilmektedir. Bildirim formunda ayrıca bahse konu verilerin halihazırda BDDK tarafından aylık dönemler itibarıyla konsolide olarak yayınlandığı, Kurulun 18-05/79-43 sayılı kararında ise söz konusu bilgilerin aylık dönemler itibarıyla 45 gün gecikmeli olarak ve konsolide şekilde paylaşılmasına menfi tespit verildiği ifade edilmektedir.

- (36) Bu çerçevede söz konusu verileri kısaca açıklamak gerekirse;

Mali Veriler ve Rasyolar Analizi: Bu başlık altında teşebbüslerin bilanço, gelir tablosu, müşteri sayısı, sözleşme sayısı, şirket sayısı, çalışan sayısı ve eğitim durumu, şube sayısı verileri paylaşılmaktadır. Rasyolar ise mali tablolardan yararlanılarak oluşturulan oranları ifade etmektedir.

- (37) Bildirim Formunda çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarla teşebbüs bazında paylaşılması planlanan ciro raporlarının içeriğinin ise finansal kiralama sektörü bakımından “varlık bazında dağılım” ve “sektörlere göre dağılım” raporları, faktoring şirketleri bakımından ilgili dönemde temlik alınan faturaların toplamını, finansman sektöründe ise bilgileri “yeni açılan finansman kredileri” kapsamında yer aldığı belirtilmektedir. Kurulun 18-05/79-43 sayılı kararında, söz konusu veriler açısından da konsolide bir şekilde aylık dönemler itibarıyla 45 gün gecikmeli olarak paylaşılmasına bireysel muafiyet tanınmıştır.

- (38) Bu bağlamda söz konusu ciro raporlarına ilişkin başlıkları kısaca açıklamak gerekirse;

Varlık Kodları Bazında Dağılım: Söz konusu kalem, yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarını (TL, Amerikan Doları, Euro) ifade etmektedir. Bu kapsamda, örneğin karayolu taşıtları, iş ve inşaat makineleri, elektronik ve optik cihazlar, gayrimenkul ya da turizm ekipmanları ve bunların alt grupları gibi gruplar bazında, ilgili dönemde yapılan,

- Tüm sözleşmeler,
- Sat geri kirala sözleşmeleri,
- Operasyonel kiralama sözleşmeleri

kırılımlarında, hasıl olan brüt işlem hacmi ve kira alacağı Türk Lirası, Dolar ve Euro bazında paylaşılmaktadır.

Sektörlere Göre Dağılım: Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarının (TL, Amerikan Doları, Euro) finansal kiralamaya ilişkin sektör toplamını ifade etmektedir. Sektörlere göre yapılan bilgi paylaşımı kapsamında, tarım, imalat sanayi, hizmet, tüketici konut finansmanı ve diğer sektör grupları ile bunların alt grupları bazında brüt işlem hacmi ve kira alacakları paylaşılmaktadır.

Yeni Açılan Finansman Kredileri: Nakdi kredi, bireysel taşıt kredisi, ticari taşıt kredisi, konut kredisi ve diğer krediler bazında açılan yeni finansman kredilerinin tutar bazında

toplamını ve sayısını kapsamaktadır.

Factoring şirketleri bakımından ciro raporu yukarıda da ifade edildiği üzere Temlik alınan fatura, sözleşme ve fatura benzeri belgelerin toplamına ilişkin bilgileri ihtiva etmektedir.

- (39) Bildirimde, bu veriler dışında çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşılması öngörülen veriler “Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi”ne (FKSTS) ilişkin veriler ile “Merkezi Fatura Kaydı Sistemi”ne (MFKS) ilişkin veriler olarak sayılmıştır. Aşağıda söz konusu verilerin muhtevasına ilişkin açıklamalar yer almaktadır:

FKSTS’ye İlişkin Veriler: 6361 sayılı Kanun’un 21. maddesinde yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerinin Birlik tarafından tescil edileceği hükmüne bağlanmaktadır. Aynı Kanun’un “Sözleşmenin şekli ve tescili” başlıklı 22. maddesinde ise taşınmaz mallara ilişkin sözleşmeler taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün şerhler hanesine, kendilerine mahsus özel sicili bulunan taşınır mallara dair sözleşmeler bu malların kayıtlı oldukları sicile tescil ve şerh olunacağı ve kiralayan tarafından ayrıca Birliğe bildirileceği; özel bir sicile kayıtlı olmayan taşınır mallara ilişkin sözleşmelerin ise Birlik tarafından tutulacak özel bir sicile tescil edileceği hükmü bulunmaktadır. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise Birlik tarafından tutulacak özel sicilin herkese açık olduğu, hiç kimsenin sicildeki bir kaydı bilmediğini ileri süremeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bildirim formunda bu kapsamda söz konusu sicilde yurt içinde ve yurt dışında yapılan finansal kiralama sözleşmelerine ilişkin bilgilerin kayıt altına alındığını ve sicilin sözleşme tutarı, ülke, il ve varlık ve sektör gibi bilgileri ihtiva ettiği belirtilmekte, Kurulun 18-05/79-43 sayılı kararında; FKSTS’ye ilişkin verilerin konsolide şekilde aylık olarak ve beş gün gecikme ile paylaşılmasına menfi tespit verildiği ifade edilmektedir.

MFKS’ye ilişkin veriler: MFKS; factoring şirketleri ve bankalar tarafından devir alınan alacaklara dair bilgi ve/veya belgelerin ortak bir sisteme kaydıyla, toplulaştırma, mükerrerlik kontrolü ve raporlama yapılmasını sağlayan servistir. 6361 sayılı Kanun’un “Fatura kaydı” başlıklı “43. maddesine göre, factoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırmak zorunda olup aynı maddede bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi bakımından FKB yetkili kılınmıştır. Bildirim formunda Kanun tarafından verilen bu yetkiye istinaden tutulan MFKS sisteminde;

- İl ve bölge bazında,
- Yurtiçi, İhracat ve İthalat bazında,
- Para Birimi bazında,
- Ürün tipi bazında; Doğmuş-Doğacak, Bildirimli-Bildirimsiz, Kabilirücu Gayrikabilirücu v.s.
- Alıcı/Satıcı konsantrasyonları,
- Ürün gruplarına göre vade dağılımı,
- Ürün gruplarına göre tahsilat performansları.

gibi alt kırılımlarda veri temin edilmesinin mümkün olduğu belirtilmekte olup, Kurulun 18-05/79-43 sayılı kararında söz konusu bilgilerden derlenecek raporların konsolide olarak, aylık dönemler itibarıyla dönemi takip eden ayın ilk beş günü içinde üye teşebbüslerle ve kamuoyu ile paylaşılmasının menfi tespit kapsamında değerlendirildiği ifade edilmektedir.

G.3.3. İlgili Pazar

- (40) Paylaşımına konu verilerin ilgili oldukları sektör ve coğrafi alan çerçevesinde ilgili ürün

pazarının “finansal kiralama hizmetleri”, “faktoring hizmetleri” ve “finansman hizmetleri” pazarları, ilgili coğrafi pazarın ise Türkiye olarak tanımlanması mümkün olmakla beraber, "İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz"un 20. paragrafında yer alan "... inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir." ifadesi ve mevcut dosya kapsamında ilgili pazarın tanımlanmasının dosya kapsamındaki değerlendirmeye bir etkisi bulunmayacağı dikkate alınarak dosya kapsamında ilgili pazar tanımlanmamıştır.

G.4. Değerlendirme

- (41) Bildirime konu işlem, FKB üyesi teşebbüslere ilişkin yukarıda ayrıntılarına yer verilen mali veriler, ciro raporları, FKSTS'ye ilişkin veriler, MFKS'ye ilişkin veriler gibi birtakım verilerin TCMB, EXİMBANK, KALKINMA BANKASI, TAKASBANK, TKBB, MKK, TBB RİSK MERKEZİ gibi ya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile paylaşımına menfi tespit verilmesi ya da bireysel muafiyet tanınmasını konu edinmektedir.
- (42) Bu çerçevede bildirim konu işlem rekabet hukukunda ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bilgi değişimi başlığı altında incelenebilecek niteliktedir. Bununla birlikte rekabet hukukunda özellikle rakipler arası bilgi değişimi konusuna odaklanılmış olup, rakipler arası bilgi değişimi teşebbüslerin, rakiplerinin pazar stratejileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağladığı durumlarda rakip teşebbüsler arasında koordinasyona yol açarak rekabetin kısıtlanmasına neden olabilmektedir.
- (43) Bu bağlamda, bilgi paylaşımının pazarın şeffaflığını artırıp artırmadığı, pazarın yoğunlaşma derecesi, pazarın yapısı, bilgi değişimine konu verilerin rekabete hassas-stratejik nitelik taşıyıp taşımadığı, verilerin konsolide olarak mı bireysel bazda mı paylaşıldığı, güncelliği, paylaşılma sıklığı gibi unsurlar göz önünde bulundurulmaktadır. Aşağıdaki tabloda söz konusu kriterlerle rekabet arasındaki ilişki özetlenmektedir:

Tablo 2: Bilgi Değişiminin Rekabete Etki Eden Kriterler Bakımından Değerlendirilmesi

Kriter	Derece	Rekabet Üzerinde Olumsuz Etki İhtimali
Pazarın Yapısı		
Şeffaflık	Yüksekse	Yüksektir
Yoğunlaşma	Yüksekse	Yüksektir
Pazarın Karmaşıklığı	Yüksekse	Düşüktür
Pazarın İstikrarı	Yüksekse	Yüksektir
Firmaların Benzerliği	Yüksekse	Yüksektir
Bilginin Niteliği		
Stratejik Bilgi Olma	Yüksekse	Yüksektir
Pazarı Kapsama	Yüksekse	Yüksektir
Bireysel Olma	Yüksekse	Yüksektir
Toplulaştırılmış Olma	Yüksekse	Düşüktür
Güncel Olma	Yüksekse	Yüksektir
Değişimin Sıklığı	Yüksekse	Yüksektir
Kamuya Açık Olma	Yüksekse	Düşüktür

- (44) Kurulun 18-05/79-43 sayılı kararında ise ,
- Varlık kodları bazında dağılımlar, sektörlere göre dağılımlar, mali veriler ve rasyolar analizi, ciro raporu, alacaklar raporu, taşıt kredileri karşılaştırmasına ilişkin verilerin 45 gün; MFKS'ye ilişkin veriler ile FKSTS'ye ilişkin verilerin ise beş gün gecikmeli olarak FKB tarafından birer aylık periyotlarla konsolide bir

şekilde üyelerle ve kamuyla paylaşımı ile Birliğe üye kuruluşların personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına ilişkin verilerin Birlik tarafından birer aylık periyotlarla 45 gün gecikmeli olarak konsolide bir şekilde kamuyla ve ayrıca bireysel bazda üyelerle paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine,

- Bununla birlikte varlık kodlarına göre dağılım, sektörler göre dağılım, mali veriler, rasyolar analizi, Birliğe üye kuruluşların; müşteri sayısı, sözleşme sayısı, toplam sözleşme tutarı bilgileri, ciro raporu, alacaklar raporu, önemli bilanço kalemleri ve genel bilgiler verilerinin bireysel bazda üyelerle paylaşılmasının ise Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit alamayacağına ve söz konusu verilerin bireysel paylaşımının 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten de yararlanamayacağına,
- Aktif/yükümlülük tutarlarının vade/para birimi/maliyet bazında dağılımı, finansman (kullandırım) tutarı, yeni açılan finansman kredileri ve alacaklar AL-100 raporu verilerinin FKB tarafından birer aylık periyotlarda 45 gün gecikmeli olarak paylaşımına, üyelerle ve kamuyla konsolide olarak paylaşılması ve alt kırılımlar halinde yapılacak paylaşımın teşebbüslerin birbirlerinin verisini tahmin edebilmelerine olanak vermeyecek şekilde yapılması koşullarıyla; Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisinin paylaşımına ise, vade ve para birimi bakımından diğer verilerle aynı periyotta paylaşım yapılabilecek olmakla birlikte, faiz verisinin ortalama değeri baz alınmak üzere paylaşım periyodunun 3 ay olarak belirlenmesi koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına

hükmedilmiştir.

- (45) Anılan kararda yapılan değerlendirmede öncelikle bilgi paylaşımına konu veriler dört sınıf altında gruplandırılmıştır. Söz konusu sınıflara ve gruplandırma kriterlerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 3: FKB tarafından paylaşılan verilere ilişkin sınıflandırma

Kategori	Açıklama
1. Tip Bilgi Değişimi	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından üçer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde yayımlanan ve FKB tarafından da 1'er aylık dilimlerle hem kamuya hem de üyelere aynı şekilde konsolide olarak açıklanacak olan veriler.
2. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından üçer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde yayımlanmakla birlikte, FKB tarafından ayrıca üyelere firma bazında açıklanacak olan veriler.
3. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından yayımlanmayan ve birer aylık dilimlerle sadece FKB tarafından kamuya konsolide, üyelere ise konsolide ve firma bazında açıklanacak olan veriler.
4. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından yayımlanmayan ve FKB tarafından birer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde paylaşılacak olan veriler.

Kaynak: 18-05/79-43 sayılı Kurul kararı

- (46) Kararda, Tablo 3'teki sınıflandırma kapsamında 1. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan verilerin halihazırda sektörel düzenleyici kurum tarafından da yayımlanıyor olması itibarıyla, bu verilerin FKB tarafından da aynı formatta ve konsolide olarak yayımlanmasının rekabeti sınırlayıcı bir etkisinin olmadığı ve bu tür bir bilgi değişimine menfi tespit verilebileceği değerlendirilmiştir.
- (47) Diğer yandan başvuruya konu FKSTS ve MFKS verilerinin de içinde bulunduğu 4. tip bilgi değişimi ile ilgili olarak ise, söz konusu verilerin herhangi bir kuruluş tarafından

yayımlanmıyor olmakla birlikte, FKB tarafından bireysel bazda değil, salt konsolide bazda paylaşılmasının öngörüldüğü belirtilerek, veri bazında değerlendirmeye geçilmiştir. Söz konusu kararda MFKS verisiyle ilgili olarak;

“...bu verilerden MFKS üye factoring şirketlerinin alacaklarının kaydının yapıldığı, mükerrerliği önleyen ve alacakların kayıt altına alındığı kanunla tanımlanmış bir sistemdir. Söz konusu sistem, daha önce de ifade edildiği üzere 6361 sayılı Kanun’un 43. maddesinde tanımlanmış olup (bkz. dipnot 3), anılan maddeye göre sistem çerçevesinde toplulaştırılan bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenmektedir. Üye şirketler 2015 yılı başından beri, temlik aldığı faturaları sisteme giriş yaptığından sistemde veri oluşmakta ve rapor alınabilmektedir. Ayrıca, Temmuz 2016 tarihinden bu yana da sisteme girilen temlikli belgelere ait ödeme araçları var ise (çek, senet vb.) bu ödeme araçlarının bilgileri de MFKS’ye girilmekte ve tahsil olup olmadığı bilgisi de iletilmektedir. FKB, söz konusu sistemden; il ve bölge, yurtiçi, ihracat ve ithalat, para birimi, ürün tipi, doğmuş-doğacak, bildirimli-bildirimsiz, kabirücu-gayrikabirücu, alıcı/satıcı toplamları dağılımı, ürün gruplarına göre vade dağılımı, ürün gruplarına göre tahsilat performansları bazında raporlama yapılabildiğini iletmiştir. Bildirim Formu’nda da bu kapsamda raporların üyelerle konsolide bazda paylaşılmasına izin verilmesi talep edilmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere MFKS, mükerrerliği önlemek amacıyla 6361 sayılı Kanun’da tanımlanmış bir sistem olup, söz konusu sistemin hukuki bir altyapısının bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan sistemde fiyata ilişkin herhangi bir veri paylaşılmamakta olup, paylaşımın esasını temlik alınan alacak tutarları toplamının oluşturduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu verinin bireysel firma bazında değil, konsolide bir şekilde yayımlanmasının planlanmasının da ilgili veriye ilişkin rekabetçi endişeleri ortadan kaldırdığı değerlendirilmektedir. Nitekim konuya ilişkin BDDK görüşünde de 6361 sayılı Kanun’un 43. maddesi çerçevesindeki verilerin yayımlanmasında sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu bilgiler ışığında MFKS verilerinin konsolide olarak paylaşılmasının menfi tespit kapsamında değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.”

değerlendirmesi yapılmıştır. FKB ile yapılan görüşmede, MFKS verisinin de kamu kurumu/kamu kurumu niteliğinde olan teşebbüs/teşebbüs birlikleriyle bireysel bazda paylaşımının öngörüldüğü ve bu verinin özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının raporlama, düzenleme gibi süreçlerde veri ihtiyacını karşılamaya yönelik paylaşılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

- (48) Öte yandan yine 4. tip altında yer alan FKSTS verisiyle ilgili olarak ise 18-05/79-43 sayılı Kurul kararında aşağıdaki değerlendirmeye yer verilmektedir:

“İkinci olarak FKSTS verisi incelendiğinde söz konusu verilerin yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerine ilişkin olduğu görülmektedir. FKB, söz konusu veri kapsamında bu sisteme tescil edilen sözleşme tutarlarının; ülke, il, varlık ve sektör bazında konsolide olarak kamuyla paylaşılmasına; ayrıca, yurtdışında yerleşik finansal kiralama şirketlerinin Türkiye’de yerleşik kiracılara yaptıkları finansal kiralama işlemlerine ilişkin tescil kayıtlarından üretilen varlık cinsi bazında konsolide mal bedeli ve kiralar toplamı ile bu sisteme tescil edilen en büyük on sözleşmeye ilişkin tutarların üyeleriyle anonim şekilde paylaşılmasına izin verilmesini talep etmektedir. Bu verinin, yalnızca yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerini kapsamaması, paylaşılacak verinin konsolide nitelikte olması, 6361 sayılı Kanun’un 22. maddesi uyarınca

söz konusu sicilın herkese açık (aleni) olması ve en büyük tutarlı on sözleşmeye ilişkin verilerin tutar haricinde bir bilgiye yer verilmeden anonim bir şekilde paylaşılması gibi nedenlerle rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olmadığı ve menfi tespit kapsamında olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim BDDK tarafından gönderilen yazıda da söz konusu raporun paylaşılmasının herhangi bir sakınca buldurmadığı ifade edilmiştir.”

- (49) FKB ile yapılan görüşmede, FKSTS verisinin de kamu kurumu/kamu kurumu niteliğinde olan teşebbüs/teşebbüs birlikleriyle bireysel bazda paylaşımının öngörüldüğü ve bu verinin de kamu kurum ve kuruluşlarının raporlama, düzenleme gibi süreçlerde veri ihtiyacını karşılamaya yönelik paylaşılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.
- (50) 18-05/79-43 sayılı kararda, BDDK tarafından konsolide olarak yayımlanan ve yayımlanmayan bir kısım verinin FKB tarafından konsolide paylaşımının yanı sıra bireysel bazda paylaşımının da istendiği belirtilmiş ve 2. tip bilgi değişimi ile 3. tip bilgi değişimi altında sınıflandırılan söz konusu verilerle ilgili, verilerin herhangi bir kurum tarafından yayımlanmıyor oluşu ve özellikle bireysel paylaşımlarının öngörülmesi nedeniyle rekabete duyarlılık değerlendirmesine girilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ardından Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un 67. paragrafında yer alan; *“Pazardaki belirsizliği azaltan stratejik verilerin rakipler arasında değişiminin 4. madde kapsamına girmesi, başka türlü bilgilerin değişimine kıyasla daha muhtemeldir. ... Fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, AR-GE programlarına ilişkin ve benzeri bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilir. Genel olarak, fiyat ve miktara ilişkin bilgiler, stratejik niteliği en yüksek bilgilerdir. Bunları, maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler takip eder. Bununla birlikte, örneğin, teşebbüsler AR-GE üzerinden rekabet ediyor ise, teknolojik veriler, rekabet açısından stratejik niteliği en yüksek bilgi niteliği taşıyabilecektir...”* ifadelerine değinilerek, söz konusu veriler açısından rekabete duyarlılık analizine geçilmiştir. Aşağıdaki tabloda bildirim konu veriler açısından 18-05/79-43 sayılı kararda yer alan rekabete duyarlılık analizi özetlenmektedir:

Tablo 4: Paylaşılması Planlanan Verilerin Rekabete Duyarlılık Değerlendirmesi

Paylaşılan Bilgi	Açıklama	2. Tip/ 3. Tip	Stratejik Veri
Finansal Kiralama Şirketleri			
Varlık Kodlarına Göre Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarını içeren söz konusu verinin anılan sektördeki satış verisi niteliğinde olduğu ve firma bazında paylaşılacağı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu verinin stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Sektörlere Göre Dağılım	Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarının sektör bazında dağılımını öngörmekte olan verinin anılan finansal kiralama hizmetleri sektöründeki satış verisi niteliğinde olduğu ve firma bazında paylaşılacağı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu verinin stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Mali Veriler	Özellikle gelir tablosunun kalemleri incelendiğinde bu kalemler arasında ücret ve komisyonlar gibi FKB üyesi tarafından uygulanan fiyatlamaya ilişkin göstergeler sunan bilgilerin de bulunduğu görülmektedir. İlave olarak finansal tabloların bireysel bazda paylaşımının şirketlerin cirolarına, satışlarına, risklerine ve diğer stratejik bilgilerin paylaşımına yol açacağı değerlendirilmektedir. Söz konusu veriler FKB tarafından salt	2. tip	+

	konsolide bazda paylaşılmayacak olup, ayrıca her bir üyenin mali tablolarının FKB aracılığıyla birbirleriyle paylaşılması öngörülmektedir. FKB tarafından halka açık şirketler bakımından ilgili verilerin kamuya yayımlandığı belirtilmişse de sektörde 26 finansal kiralama şirketinden 11'i, 61 faktoring şirketinden 33'ü, 14 finansman şirketinden ise 7'si halka açık konumda değildir. Bu çerçevede ilgili verilerin stratejik veri kapsamında yer aldığı değerlendirilmektedir.		
Rasyolar Analizi	Finansal tablolardan üretilen söz konusu oranların da, finansal tablo verilerinin stratejik veri olarak değerlendirilmesi ve anılan oranlardan hareketle teşebbüslerin çeşitli matematiksel işlemlerle birbirlerinin finansal tablo verilerine ulaşma ihtimali oluşturması itibarıyla stratejik veri kapsamında yer aldığı değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	FKB'ye üye kuruluşların; personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına (ilköğretim, lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) ilişkin bilgiler yer almaktadır. İlgili verilerin stratejik veri kapsamında bulunmadığı değerlendirilmektedir.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	FKB'ye üye kuruluşların; müşteri sayısı, sözleşme sayısı, toplam sözleşme tutarı bilgileri yer almaktadır. Söz konusu verilerin müşterilere, miktara, satışlara ilişkin paylaşımı öngörmesi nedeniyle stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Factoring Şirketleri			
Ciro Raporu (Factoringte Temlik Alınan Alacaklar ⁴)	İlgili dönemde temlik alınan faturaların toplamını ihtiva eden söz konusu verinin bildirimde de belirtildiği üzere teşebbüslerin ciro-satış bilgilerine ilişkin olması ve bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle ilgili verinin stratejik veri kapsamında bulunduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Mali Veriler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Rasyolar Analizi	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Finansman Şirketleri			
Yeni Açılan Finansman Kredileri	İlgili dönemde finansman şirketlerinin sağladıkları finansman miktarına bir başka deyişle finansman hizmetleri sektörü için satışlar olarak nitelendirilebilecek veriye yönelik olması ve ayrıca bilgilerin bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle stratejik veri kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.	3. tip	+
Önemli Bilanço Kalemleri ve Genel Bilgiler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Mali Veriler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Rasyolar Analizi	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+

Kaynak: 18-05/79-43 sayılı Kurul kararı

(51) Tablo 4'ten 18-05/79-43 sayılı Kurul kararına ve dosya konusu bildirim konu olan ve

⁴ İlgili dönemde temlik alınan yurt içi ve yurt dışı alacakların toplam tutarını ifade etmektedir. BDDK tarafından üç aylık dönemler itibarıyla konsolide olarak yayınlanmaktadır.

önceki bölümlerde ayrıntısına yer verilen mali veriler ve ciro raporlarıyla ilgili olarak söz konusu verilerin rekabete duyarlı/stratejik veri niteliğinde olduğu, bireysel bazda paylaşımının pazarı gereğinden fazla şeffaflaştırarak teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının yakınsamasına ya da teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabileceği ve söz konusu verilerin FKB üyeleri arasında bireysel bazda paylaşımına menfi tespit ya da bireysel muafiyet tanınamayacağı kanaatine ulaşıldığı görülmektedir.

- (52) Dosya konusu bildirimde ise söz konusu verilerin, FKB üyesi teşebbüsler arasında değil; TCMB, EXİMBANK, KALKINMA BANKASI, TAKASBANK, TKBB, MKK, TBB RİSK MERKEZİ gibi ya doğrudan kamu kurumları ya da kamu kurumu niteliğinde olan teşebbüs ve de teşebbüs birlikleri ile gizlilik prensibi çerçevesinde günlük, haftalık, aylık, üçer aylık gibi ihtiyaç duyulan periyotlarda bireysel bazda paylaşımının öngörüldüğü ifade edilmektedir.
- (53) FKB tarafından yapılan başvuruda TCMB, EXİMBANK, KALKINMA BANKASI, TAKASBANK, TKBB, MKK, TBB RİSK MERKEZİ gibi kuruluşlar doğrudan sayılmakla beraber, teşebbüs birliği tarafından sözü edilen kurum ve kuruluşlara ilişkin sınırlı bir sayım yapılmamaktadır. Bu çerçevede, dosya bakımından sözü edilen kurum ve kuruluşların 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüs/teşebbüs birliği niteliği taşımaları ya da taşımamalarına göre ikili bir ayırım içerisinde değerlendirme yapılmaktadır.
- (54) Dosya kapsamında yapılan inceleme ve tespitler ışığında, bildirimde konu uygulama çerçevesinde TCMB, KALKINMA BANKASI, EXİMBANK, TAKASBANK ve MKK'nın teşebbüs veya teşebbüs birliği niteliği taşıması nedeniyle sözü edilen kurum ve kuruluşlar bakımından öngörülen bilgi değişimine, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bulunmaması nedeniyle, Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilebileceği değerlendirilmektedir.
- (55) Öte yandan, TKBB ve TBB RİSK MERKEZİ gibi kurum ve kuruluşlar bakımından öngörülen bilgi değişimi, sözü edilen kurum ve kuruluşların 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında teşebbüs birliği sayılmaları nedeniyle, farklı bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur.
- (56) FKB tarafından iletilen bilgilere göre TKBB ve TBB RİSK MERKEZİ ile yapılacak paylaşımlar, anılan kurumların istatistiki çalışmalarını ve hükümete yapılacak çalışmalarını kolaylaştırmayı, söz konusu kurumlara düzenlemelerde kullanılacak verileri sağlamayı ve hâlihazırda toplanmış verilerin paylaşımı ile zaman ve operasyonel kaybı önlemeyi amaçlamaktadır.
- (57) Bununla birlikte, yukarıda yer verildiği üzere, sözü edilen teşebbüs birlikleri dosya kapsamında tanımlanan ilgili pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin de üye olduğu ve yönetimlerinde yer aldığı kurumlardır. Bu kapsamda, TKBB ve TBB RİSK MERKEZİ'nin yönetim yapılarına ve yöneticilerin temsil ettikleri şirketlerin bilgisine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 5: TBB RİSK MERKEZİ Yönetimi ve Yöneticilerin Temsilcisi Olduğu Kuruluşlar

Yönetici	Temsilcisi Olunan Kurum
M.Cengiz GÖĞEBAKAN	Ziraat Bankası
Alaattin ŞİMŞEK	Vakıfbank
Birol DEPER	Türkiye Ekonomi Bankası
Murat BİLGİÇ	İş Bankası
Selahattin SÜLEYMANOĞLU	Halk Bankası
Volkan EVCİL	Albaraka

Kaynak: <https://www.riskmerkezi.org/tr/risk-merkezi/yonetim/9>

Tablo 6: TKBB Yönetimi ve Yöneticilerin Temsilcisi Olduğu Kuruluşlar

Yönetici	Temsilcisi Olunan Kurum
Metin ÖZDEMİR	Ziraat Bankası
İkram GÖKTAŞ	Vakıfbank
Melikşah UTKU	Albaraka
Nevzat BAYRAKTAR	Emlak Katılım
Ufuk UYAN	Kuveyt Türk
Murat AKŞAM	Türkiye Finans

Kaynak: <https://www.tkbb.org.tr/yonetim-kurulu>

- (58) Tablolardan FKB tarafından paylaşılması öngörülen rekabete duyarlı stratejik verilerin, aynı zamanda ilgili pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerle veya sözü edilen teşebbüslerin çalışanlarıyla paylaşılması ihtimali bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle, yukarıda özetlenen 18-05/79-43 sayılı Kurul kararı göz önünde bulundurularak bahse konu bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve sözü edilen sebeple başvuru konusu bilgi değişimine menfi tespit belgesi verilemeyeceği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, bildirim konu bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağı hususu değerlendirilecektir.
- (59) Bildirimde, paylaşım konu verilerin topluca FKB'den temin edilmesinin önemli bir etkinlik sağlayacağı, özellikle FKB üyesi teşebbüslere kredi temin eden kuruluşlar bakımından kredi ve risk gibi değerlendirmelerinin daha hızlı ve sağlıklı bir şekilde yapılmasının mümkün olacağı, bu bilgilerin bütün bu kuruluşlar tarafından tek tek ilgili teşebbüslerden ayrı ayrı temin edilmesi yerine bu bilgileri zaten kendi faaliyetleri için derlemiş olan FKB'den temin etmeleri sayesinde hem ilgili kuruluşlar hem de sektörde faaliyet gösteren üye teşebbüsler için aynı işlemin defaten yapılması gereğinin ortadan kalkarak mükerrerliğin önleneyeceği ve üye teşebbüslerin finansmana erişiminin kolaylaşacağı ifade edilmektedir. Bu bağlamda bildirim amaç itibarıyla da kredi tahsis süreçlerinin hızlandırılması, finansmana erişimin kolaylaşmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu noktada kredi ilişkisi bağlamında TBB RİSK MERKEZİ ile TKBB üyesi teşebbüsler arasında dikey nitelikte olmasının ve bu dikey ilişki kapsamındaki ticari ilişkide söz konusu verilerin kredi sağlayana zaten iletiliyor olmasının bildirim konu paylaşımın rekabeti sınırlayıcı etkilerini azalttığı anlaşılmaktadır.
- (60) İlaveten, FKB tarafından sunulan bilgilerden paylaşılan verilerin güvenliği ve gizliliği bakımından usulü ve yapısal tedbirlerin mevcut olduğu ve veri paylaşımının yalnızca ilgili veri sorumlularıyla gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda FKB tarafından, 18-05/79-43 sayılı Kurul kararında öngörüldüğü üzere finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin temsilcilerine veya çalışanlarına rekabete duyarlı bilgi aktarımının önüne geçilmesi amacıyla alınan tedbirlerin yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.
- (61) Öte yandan, FKB tarafından ifade edilen tedbirlerin etkinliği açısından uygulamada 18-05/79-43 sayılı Kurul kararında sözü edilen bazı risklere bu noktada tekrar değinilmesinde fayda görülmektedir:

“FKB tarafından uygulanacak bilgi değişim sistemi bir yandan bir takım etkinlikler yaratabilecek nitelikteyken, diğer yandan teşebbüslerin birbirlerinin faaliyetlerini gözetleme kabiliyetini artırmakta ve teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir koordinasyona yol açma riski taşımaktadır. Özellikle 2. ve 3. tip

bilgi değişimi başlığı altındaki bazı verilerin firma bazında-bireysel bazda paylaşılmasının her teşebbüsün bir diğerinin mali verileri, pazardaki durumu, genel manada uyguladığı ücret ve komisyonlar gibi stratejik verileri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayarak teşebbüslerin rekabetçi davranışlarını etkileyebileceği, pazarı gereğinden fazla şefflaştıracadığı, belirsizlikleri azaltacığı ve tekrarlanan davranışlar yoluyla bu bilgi değişiminin teşebbüsler arasında koordinasyona ve/veya uyumlu eyleme yol açabileceği değerlendirilmektedir. Örneğin Tablo 23'te de belirtildiği üzere gelir tablolarındaki Ücret ve Komisyonlar kalemi ilgili teşebbüs tarafından uygulanan fiyatlamaya davranışına ilişkin bilgi sunmakta olup, söz konusu verinin ilgili sektördeki tüm teşebbüsler arasında sık periyotlar ile bireysel bazda paylaşılması durumunda doğrudan bir etkileşim olmasa da teşebbüslerin fiyatlamaya davranışlarının birbirine yakınsama ihtimali bulunmaktadır.

...

Yine yeni yapılan finansal kiralama işlemleri, temlik alınan alacaklar, yeni açılan finansman kredileri, alacaklar, finansman (kullandırım) tutarı gibi verilerin bireysel bazda paylaşılması da teşebbüslerin birbirlerinin satış ve pazarlama stratejilerini yakından takip ederek davranışlarını buna göre ayarlamasına ve bunun sonucunda davranışların birbirine yakınsamasına yol açabilecektir. Bu ve benzeri örnekler nedeniyle teşebbüslerin bireysel-firma bazında verilerinin pazardaki belirsizliği ortadan kaldıracak ve pazarı gereğinden fazla şeffaf hale getirecek nitelikte olduğu, bu durumun teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabileceği ve anılan sektörlerdeki tüm teşebbüslerin de FKB'ye üye olmak zorunda olduğu dikkate alındığında sonuç olarak pazardaki rekabeti ortadan kaldıracak niteliğe bürünebileceği değerlendirilmektedir. Nitekim BDDK tarafından gönderilen cevabi yazıda da teşebbüslerin çeşitli matematiksel işlemler sonucu diğer bir şirkete ilişkin bilgileri tam veya çok yüksek oranla tahmin edebilme imkanının bulunmaması gerektiğine işaret edilmektedir. Öte yandan anılan alanlardaki bilgi paylaşımının bireysel bazda değil konsolide olmasının ise, bireysel muafiyetin ilk iki şartında da belirtildiği üzere teşebbüslerin genel manada pazarın büyüklüğü, pazara ilişkin temel veriler ve kendilerinin pazardaki konumu hakkında bilgi edinmesini sağlayacağı, ayrıca, gerek sektör gerekse üçüncü taraflar bakımından pazara ilişkin bilgi kaynağı işlevini göreceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla FKB tarafından 3. tip bilgi değişimi altında yapılacak bilgi paylaşımının da bireysel bazda değil konsolide bazda olması gerektiği, bu durumdaki bir paylaşımın pazardaki rekabetin ortadan kalkması ihtimalini doğurmayacağı ve bu şartı sağladığı değerlendirilmektedir."

- (62) Yukarıda yer verilen bilgiler işığında bildirim konusu bilgi değişimi sayesinde, paylaşıma konu verilerin topluca FKB'den temin edilmesi nedeniyle mükerrerliğin ortadan kalkacak olması, kredi ve risk gibi değerlendirmelerin daha hızlı ve sağlıklı bir şekilde yapılmasının tüketiciye olumlu yansımalarının olması nedenleriyle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki koşulların karşılındığı; ilave olarak kredi ilişkisi bağlamında TBB RİSK MERKEZİ ile TKBB üyesi teşebbüsler arasında dikey nitelikte ilişki olması, bu ticari ilişkide söz konusu verilerin kredi sağlayana zaten iletiliyor olması ve FKB tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin temsilcilerine veya çalışanlarına rekabete duyarlı bilgi aktarımının önüne geçilmesi amacıyla tedbir

alınmış olması⁵ nedeniyle aynı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerindeki koşulların da sağlandığı anlaşılmaktadır.

- (63) Sonuç olarak, yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler ışığında FKB tarafından bilgi değişimine konu verilerin teşebbüs birliği niteliğindeki kurum ve kuruluşlarla paylaşılmasının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan tüm koşulları sağlaması nedeniyle bireysel muafiyetten yararlanabileceği; başvuru konusu bilgi paylaşımının teşebbüs/teşebbüs birliği niteliğinde olmayan kamu kurum ve kuruluşları bakımından 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi alabileceği kanaatine ulaşılmaktadır. Öte yandan, sektörle yakın ilişki içinde bulunan ve/veya bünyelerinde FKB üyesi teşebbüslere rakip teşebbüsler barındıran teşebbüs birlikleri ile bilgi paylaşımı yapılırken 18-05/79-43 sayılı Kurul kararında yer verilen hususlara FKB tarafından ayrıca dikkat edilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

---

⁵ 18-05/79-43 sayılı Kurul kararında FKB'ye tanınan muafiyet, toplanan bilgilerin finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin temsilcilerine veya çalışanlarına aktarımının önüne geçilmesi amacıyla, FKB tarafından ilgili önlemlerin alındığının Kuruma tevsik edilmesi koşuluna bağlanmaktadır. Muafiyet korumasının, ilgili pazarlarda meydana gelecek değişimlerin Kurum tarafından da gözlenebilmesi amacıyla, FKB tarafından veri güvenliğine ilişkin önlemlerin alındığının Kuruma tevsik edilmesinden itibaren başlamasına ve 5 yıl ile sınırlandırılmasına karar verilmiştir.

H. SONUÇ

(64) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından Birlik üyesi teşebbüslere ilişkin mali veriler, ciro raporları, merkezi fatura kaydı sisteminden üretilen faktoring işlem hacmi bilgileri ve finansal kiralama sözleşme tescil sisteminden üretilen finansal kiralama sözleşme bilgilerine yönelik verilerin günlük, haftalık, aylık, üçer aylık gibi ihtiyaç duyulan periyotlarda gizlilik prensibi çerçevesinde bireysel bazda paylaşımına;

- Teşebbüs/teşebbüs birliği niteliğinde olmayan kamu kurum ve kuruluşları bakımından 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesine,
- Teşebbüs birliği niteliğindeki kurum ve kuruluşlar bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Teşebbüs birliği niteliğindeki kurum ve kuruluşlar bakımından 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan tüm koşulları sağlıyor olması nedeniyle, gizlilik koşulları gözetilmek kaydıyla bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.